

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Sk 15, 1 – 20

Text: Sk 15, 28 - 29 *Toto jest rozhodnutí Ducha svatého i naše: Nikdo at' vás nezatěžuje jinými povinnostmi než těmi, které jsou naprosto nutné: Zdržujte se všeho, co bylo obětováno modlám, také kerve, pak masa zvířat, která nebyla zřavena kerve, a konečně smilstva. Jestliže se toho všeho vyvarujete, budete jednat správně. Buďte zdraví.*

Popis jeruzalémského sněmu z 15. kapitoly apoštolských Skutků je nádherným biblickým příkladem toho, jak to má mezi křesťany prakticky vypadat, když to začne v církvi někde názorově jiskřit a když je s tím pak třeba skutečně něco dělat – v zájmu zachování jednoty, lásky, bratrství a sesterství v Kristu.

Tak začíná kázání faráře Jana Nohavici, které dnes uslyšíte v mém podání. To bylo tak: První křesťané založili svůj sbor v Jeruzalémě. Protože pocházeli z židovského okruhu, přinesli samozřejmě do církve vzácné starozákonní duchovní dědictví. Musíme být vděční, že toto dědictví až dodnes nepostradatelně slouží církvi Kristově! Především Starý zákon sám jakožto důležité podhoubí, jako základní pojmový slovník a v jistém smyslu i nezbytný kontrast křesťanské víry a teologie. Ovšem vedle těchto křesťanských společenství z židovského okruhu vznikají i sbory ve světě čistě pohanském, jejichž nejvýraznějším reprezentantem je sbor v syrské Antiochii. A problémy na sebe nedaly dlouho čekat. Křesťané z židů měli za to, že pohané se mohou stát právoplatnými křesťany jedině přes jakousi židovskou objížďku. Podle schématu: pohan – žid – křesťan. To byly stupně, které měl pro křesťany s židovským křestním listem absolvovat beze zbytku každý. A známkou židovství byla obřízka. A rozkohoutění jak hrom bylo na světě! Když to dnes vidíme z odstupu, chápeme dobře, že šlo o věc druhotnou, od podstaty dost vzdálenou. Ale tak tomu bývá velmi často, také třeba kolem jiných druhořadých důrazů až dodnes. I dnes tu máme křesťany z tradičních evangelických rodů i křesťany nově uvěřivší a věřící nově. A rozdílných pohledů je vždycky nespočetně mnoho. Ovšem i takové problémy, které je nutno leckdy pro zachování jednoty a řádu v církvi řešit, je možno řešit noblesně. To nám dosvědčují jednání i výsledky sněmu v Jeruzalémě. Sešli se tam spolu zástupci zúčastněných stran. A byli schopni skutečného rozhovoru, jehož podmínkou je úcta jednoho k druhému a úcta k pravidlům, bez nichž se žádný dobrý rozhovor neobejde.

První pravidlo je opravdu už ta ochota a schopnost spolu mluvit. Kolik rozhovorů i církví dnes zkrachovalo tam, kde tato ochota a schopnost chybí. Tam si pak vůbec nemůžeme navzájem vyjasnit své pohnutky a postoje, tam druhému jen s bídou nasloucháme a často nejsme vůbec schopni slyšet jeho argumenty. Tam většinou nejraději bazírujeme na malichernostech a nejsme pak s to se sejít na výšinách. A co je nejhorší: za takových předpokladů pak vůbec správně nepoznáme jeden druhého. K překonání tohoto úskalí a ke skutečnému rozhovoru dojde tam, kde najdeme chuť, se sejít bez potřeby se nejdřív hádat, ale spíše vysvětlovat, bez toho, abychom viděli toho druhého hned na straně štváčů, rozkolníků nebo zbedněnců, kteří nic nevidí správně. Tu pak zbývá prostor pro pokoru, která dokáže připustit, že i ten druhý mně může něco podstatného povědět, a že i skrze něho ke mně právě teď může promluvit Pán Bůh. A jestliže svůj rozhovor dokážeme spojit s duchovním sdílením před tváří Páně, pak máme tu nejskvělejší šanci najít společné východisko. Tedy to první i na názorově tektonicky neklidné půdě je ochota sejít se spolu k rozhovoru s nekladnějším předporozuměním a bez podezírání a bez podsouvání nekalých úmyslů těm druhým.

Druhé pravidlo: všichni dostali slovo. Vyslovit se mohly obě strany. Nejprve promluvili bratři z farizeů. Ano, snad každé křesťanské společenství až dodnes má i své bratry z farizeů. Bratři z farizeů se vyznačují velkou razantností a úzkoprstostí a ultimativním přístupem: „Všechno obřezat!“ Tak je psáno.

A když došlo v zápětí k velké rozepři, protože ultimativní přístup nemůže nikdy vést jinam, ujal se slova Petr. Ten, který byl s Pánem Ježíšem od začátku, ten, kterému bylo také hodně odpuštěno. A on to věděl. A proto byl méně razantní a méně ultimativní tam, kde šlo o předepisování a přikazování druhým. Petrova řeč směřuje k věci podstatným: „I pohanům byl dán Duch svatý, jako nám.“ A dále: „Věříme přece, že i my jsme stejně jako oni spaseni milostí Pána Ježíše!“

A po této řeči byla vyslechnuta i druhá strana. I Pavel a Barnabáš směli promluvit o tom, jak veliké dílo koná Pán skrze ně mezi pohany. A všichni shromáždění zmlkli a poslouchali.

Nakonec se ujal slova Jakub! Jestliže mluvil až na konec, znamená to, že jeho autorita v jeruzalémském sboru a v prvním křesťanství vůbec byla opravdu veliká. A jeho řeč má úžasný, důležitý obsah. Nejprve je v Jakubově řeči obsaženo osvobození pro pohany, kteří uvěřili v Pána Ježíše Krista. Osvobození od obřizky, od tohoto židovského obyčeje. Ale pak má ta jeho řeč ještě jeden důležitý odstavec: „Jen jim napíšeme, aby se vyhýbali tomu, co přišlo do styku s pohanskou bohoslužbou – aby nežili ve smilstvu, aby nejedli maso zvířat, která nebyla zbavena krve a aby nepožívali krev.“ V těchto slovech je vyjádřeno něco velice důležitého. „Nebudeme své bratry z pohanů“, praví Jakub, „zatěžovat naši tradicí židovské obřizky. I bez ní jsou naplněni Kristovými učedníky. Budeme vůči nim ohleduplní a velkorysí v této nepodstatné věci. Ale také je požádáme o podobnou velkorysost a ohleduplnost vůči nám.“ Pro všechny židy, tedy i pro křesťany z židů byl vždycky velkým problémem jakýkoli projev pohanské modloslužby. A tato pohanská modloslužba se projevovala především ve dvou skandálních podobách: v sexuální nevázanosti a v modloslužbě, spojené s přerозličnými machinacemi s krví. Proto bylo i pro křesťany z židů naprosto nepředstavitelné, že by se od těchto pohanských praktik nedokázali oprostít jejich bratři z pohanů. A tak jestliže je na jedné straně zbavili břemena židovské obřizky, pak od nich také požádali, aby se i oni sami se stejnou ohleduplností vůči židům a židokřesťanům vystříhali toho, co bylo pro židy tak nepřijatelné. V tom je, bratři a sestry, něco velikého! Je to síla kompromisu. Tady jsme mezi rozličnými křesťanskými skupinami svědky ohleduplnosti, která je ovšem vzájemná! V takové ohleduplnosti nebudeme své bratry a sestry nutit k něčemu, co je jim cizí a vzdálené, ale můžeme je také současně požádat o ohleduplnost v tom, co je nám pohoršením a kamenem úrazu. Ve své víře nemusíme dělat jenom to, co sami tak či onak cítíme, ale můžeme brát dobrovolně a s láskou ohled na to, jak to, co sami děláme a prosazujeme, budou chápat a přijímat naši bratři a sestry. Zda jim to bude k radosti nebo k pohoršení.

Od doby jeruzalémského sněmu uplynula dlouhá doba. Mnoho se změnilo. Obřizka už není problémem. Beze změny zůstal pro křesťany, jakož i pro všechny lidi, kteří chtějí žít v čistých a věrných rodinných svazcích, požadavek sexuální čistoty a kázně. Staré pohanské modloslužebné praktiky, založené na magických procedurách s krví, jsou už také pryč, a proto pominula i jejich pohoršlivost. Nevidím tedy v těchto slovech příkaz, že se máme zásadně varovat krve. To jen fundamentalisté na základě tohoto místa např. odmítají transfúzi, protože nepochopili, o co v textu jde. Oni sice chtějí jistě poctivě chápat bibli lépe než všichni ostatní, ale přitom ji nevykládají, nýbrž k ní přistupují mechanicky jako ke sbírce předpisů nebo jako k vojenským řádům. Vrcholným poselstvím těchto veršů je přece ten základní prvek vzájemné ohleduplnosti, ochoty dát se přesvědčit, ochoty k vzájemné toleranci a hledání kompromisu, tedy věci, které mají svoji aktuálnost i pro nás.

Modlitba: *Pane, uč i nás v souladu s tvou láskou tomu, abychom nebyli úzkoprsí, ale tolerantní a ohleduplní. Am.*

Přímluvná modlitba: *Pane náš, děkujeme ti za každého člověka, s nímž se tu setkáváme. Děkujeme za každý projev lásky a porozumění. Děkujeme pak především, že jsme směli poznat tvou lásku a tvou milost. Proto tě, prosíme: Dej, ať všechen tvůj lid je naplněn tvou láskou. Svým slovem vyučuj církev, vyzbrojuj její služebníky, přiváděj k jednotě, ved' k službě smíření; ať tvé evangelium zní i tam, kde ho dosud neznačí nebo se mu brání. / Prosíme za pokoj ve světě. Svým slovem lásky přemož zlo, které v lidských srdcích budí nenávisť, vede k násilí a k nespravedlnosti. Bud' pomocí a silou těm, kteří usilují o dobré vztahy mezi lidmi i mezi národy. / Svým slovem milosti bud' s osamělými, ztracenými, s těmi, kdo prožívají úzkost a strach, s těmi, kteří ztratili všechnu naději, s lidmi bez domova, s dětmi bez rodičů. / Prosíme za náš sbor. Dej, ať tvé slovo i v nás přemáhá všechno zlé. Skloň se ke dětem v našich rodinách. Stůj při rodičích, kteří tě věrně dosvědčují svým dětem, i při těch, kteří se před nimi za tebe stydí. / Posiluj presbytery a spolupracovníky. Prosíme tě za všechny, kteří jakkoli ve sboru slouží těmi hřívnami, které jsi jim svěřil. Děkujeme ti za každého, kdo svou přítomností obohacuje naše společenství. Prosíme, dej, ať nás všechny spojuje tvoje láska. Amen.*